

Ohjeita valmistavan luokan terveystarkastukseen

Valmistavan luokan terveystarkastus sisältää sekä terveydenhoitajan että tarvittaessa lääkärin tarkastuksen. Jos oppilas on käynyt lääkärin tekemässä maahantulotarkastuksessa, niin koululääkärin tarkastus on harkinnanvarainen. Terveydenhoitaja arvioi yhdessä koululääkärin kanssa lääkärintarkastuksen tarpeellisuuden ja sopii lääkärintarkastuksen ajankohdasta yksilöllisen tarpeen mukaan. Varaa vastaanotolle riittävästi aikaa noin 1,5 tuntia ja huomioi mahdollinen luku- ja kirjoitustaidottomuus omalla kielellä.

Terveystarkastuksen perusrunko on vastaava, kuten missä tahansa kouluterveydenhuollon laajassa tarkastuksessa. Yhteisen kielen puuttuminen voi estää esitietokaavakkeiden käytön ja heikentää psykososiaalisen puolen selvittelyä. Tämä ei kuitenkaan ole este tarkastuksen suorittamiselle. Esitietokaavakkeiden sijasta voi tarkastuksessa käyttää maahanmuuttajien tarkastuksiin suunniteltua terveystarkastuksen muistilistaa, jonka avulla voi samalla seuloa mahdollista traumatisoitumista.

Kouluterveydenhuolto saa tiedon valmistavalle luokalle tulleesta uudesta oppilaasta luokan opettajalta. Opettajan kanssa käydään keskustelu oppilaan terveystarkastuksen ajankohdasta ja käytetään opettajan näkemystä tarkastuksen kiireellisyyden määrittämisessä. Huomioi, että oppilaita saattaa tulla pitkin vuotta, kesken lukukauden. Opettaja pitää perheelle keskustelutilaisuuden oppilaan tullessa kouluun, mikäli mahdollista olisi hyvä osallistua tähän tapaamiseen, jolloin voidaan sopia tarkastusaika tulkin välityksellä ja kertoa lyhyesti tärkeimmät asiat.

Tuberkuloosiriski kartoitetaan korkean riskin maasta muuttanut oppilaan tullessa vastaanotolle tai terveystarkastukseen.

Tulkki

Varaa ensimmäiselle käynnille aina tulkki tulkikeskuksesta. Ajanvarauksen antamiseen voit käyttää sitä varten kehitettyjä kaksikielisiä lomakkeita, mutta muista huomioida, ettei kaikilla ole oman äidinkielen luku- ja kirjoitustaitoa. Tulkikeskuksesta saa myös puhelintulkausta. Mikäli perheelle täytyy tiedottaa joistakin asioista tai jatkotoimenpiteistä, niin voit soittaa tulkikeskukseen ja sopia perheelle tiedottamisesta. Tulkattavan / tiedotettavan asian voi lähettää tulkikeskukseen sähköpostilla.

Joissain tulkausta vaativissa asioissa voidaan pyytää tulkauspua kotikielen opettajalta, mutta pitää muistaa, ettei hän ole virallinen tulkki.

Pegasos

Tarkista ja täydennä tiedot. Tarkempia ohjeita Pegasokseen liittyen löydät ajanvaraukseen liittyvistä ohjeista. Muista olla huolellinen kirjatessasi, jotta kaikki oleellinen tieto on varmasti tullut kirjattua sekä tarkastuksesta, että paperisista aiemmista teksteistä (esim. thx-röntgen, joka on otettu vastaanottokeskuksessa, tulee kirjata pegasokseen tarkastuksen yhteydessä: pvm ja tulos). Muista kysyä vanhempien mitat ja kirjata myös ne.

Kirjaaminen huolellisesti ja sovitut kontrollit laitetaan kirjoilla olijat osioon. Muista tehdä tilastointi oikein.

Esitiedot

Kannattaa tutustua mahdollisiin aiempiin teksteihin Pegasoksessa, tilata mahdolliset aiemmat tekstit toisesta kunnasta tai vastaanottokeskuksesta. Haastattelussa voit käyttää apuna terveystarkastuksen muistilistaa, jonka pohjalta on helppo tarkentaa esitietoja ja kartoittaa perheen ja koululaisen esitietoja. Muistilistan käytöstä

pitää muistaa, että se ei ole lomake, eikä sitä kuulu noudattaa tarkasti, vaan käyttää tukena ja apuna haastattelua tehdessä. Lisäksi pitää muistaa kysyä vanhempien mitat tai mitata heidät vastaanotolla.

Selvitä ainakin seuraavat asiat

Oleskelualueet ja olosuhteet ennen muuttoa

Aikaisemmat sairaudet ja hoidot: etenkin tuberkuloosi ja HIV sekä mahdollinen altistuminen niille, ympärileikkaus, josta löydät lisää tietoa **Taskusta LANU-linjan maahanmuuttajasivujen Työntueksi-sivun ympärileikkaus-osiosta**.

Nykylläkäytetyt ja aiemmat rokotukset (vain virallinen rokotustodistus käy)

Yli 3 viikkoa kestänyt yskä, yskökset, veriyskä, kuumeilu, yöhikoilu, laihtuminen, ripuli ja ruokahaluttomuus

Fyysinen kehitys

Kysy oppilaan mahdollisesti tiedossa olevat syntymämitat ja pituuden ja painon kehitys syntymän jälkeen - onko seurattu missään ja jos on, niin onko ollut normaalia

Tutkitaan: pituus, paino, ryhti, iho, näkö, kuulo ja verenpaine

Huomioidaan: motoriikka, tasapaino ja mahdollisuuksien mukaan puheen selkeys

Rokotukset

Vain virallinen rokotustodistus kelpaa eli suullista tietoa rokotuksista ei hyväksytä.

Tarkista BCG-arpi vasemmasta olkavarresta. Varmista joka tapauksessa, että riskimaasta tulevalle thorax-röntgen kuva on otettu.

Tarkemmat ohjeet rokotuksista löydät **Taskusta LANU-linjan maahanmuuttajasivujen Työntueksi-sivun rokotus-osiosta**.

Muita huomioitavia asioita

Erityisruokavaliot

Verikokeet, joista löydät tarkemmat tiedot **Taskusta LANU-linjan maahanmuuttajasivujen Työntueksi-sivun verikokeet-osiosta**.

Terveysneuvonta

Mahdollisuuksien mukaan keskustellaan myös terveystottumuksista ja psykososiaalisista asioista. Näitä asioita voi kartoittaa osittain terveystarkastuksen muistilistan pohjalta ja lisäksi apuna voidaan käyttää lähimmän luokka-asteen laajassa tarkastuksessa käytettävää lomaketta soveltuvin osin esim. terveystottomusten osalta.

Lisäksi on hyvä antaa informointi terveystieteiden palveluista ja niiden oikeasta käytöstä.

Ravitsemusta ja vuorokausirytmistä kannattaa käydä läpi mahdollisuuksien mukaan ja D-vitamiinilisän käyttö ohjata voimassa olevien suositusten mukaisesti.

Lopuksi

Sovitaan ja suunnitellaan yhdessä perheen ja tarvittaessa lääkärin kanssa jatkotoimenpiteet kuten rokotukset ja ohjataan koululainen tarvittaviin tutkimuksiin. Tutkimukset olisi syytä tehdä ennen mahdollista lääkärin aikaa ja tarvittaessa yksilöllisen suunnitelman tarkennuksia kannattaa tehdä lääkärikäynnin yhteydessä. Lääkärille varataan riittävän pitkä aika ja tulkit tilataan vastaanotolle.

Tieto vanhemmille

Täytetään terveystarkastuksesta palautelomake ja tarvittaessa otetaan yhteys kotiin. Muista mahdollinen tulkin tarve sekä vanhempien luku- ja kirjoitustaidottomuus.

Lääkärin tarkastuksen erityispiirteet

Rungoltaan tarkastus noudattaa pääpiirteittäin samaa mallia kuin muutkin kouluterveydenhuollon tarkastukset. Edeltävästi tehtyjen seulontatutkimusten tulokset käydään vastaanotolla läpi.

Perustiedot ja esitiedot kannattaa tarkistaa Pegasoksesta ennen vastaanottoa ja tarkentaa asioita vastaanoton aikana ja korjata mahdolliset virheet.

Psykososiaalinen kehitys

Käytös, kontaktikyky, keskittyminen, mieliala, vireys, levottomuus, arkuus, suhde vanhempiin, kaverit, harrastukset, pelot, perhekokonaisuuden muutokset, menneisyys, matka Suomeen ja trauman oireet, kuten takaumat sekä koulunkäynti, terveystottumukset

Fyysinen kehitys

Status: sydän, keuhkot, silmät, korvat, suu ja nielu, kilpirauhanen, imusolmukkeet, iho, vatsan palpaatio, femoralispulsaatiot, pojilla genitaalistasutus (kivekset, esinahka), murrosikä kehitys (Tannerin luokitus), ryhti ja motoriikka

Laboratoriokokeet

Tarkistetaan mahdollisesti jo otettujen laboratoriokokeiden vastaukset ja niiden perusteella tehdään tarvittavat jatkotutkimukset.

Röntgen

Thorax-röntgenin vastauksen tarkistaminen, jos se on otettu. Mikäli oireisto viittaa tuberkuloosi-mahdollisuuteen, niin tehdään lähete röntgeniin, vaikka koululainen ei tulisi riskimaasta.

Yksilöllinen ja kokonaisvaltainen terveydenhoitosuunnitelma

Otetaan huomioon kaikki perheen ja lapsen tilanteeseen vaikuttavat asiat. Mikäli erityistä seurattavaa ei ole, voi seuraava tarkastus olla seuraava luokkatarkastus. Mahdollisen traumataustan suhteen kannattaa miettiä seurannan tarpeellisuus. Terveystieteiden huolehtii rokotusseurannasta.

Tarkempia ohjeistuksia löydät Taskusta Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden omilta maahanmuuttaja sivuilta

Työn tueksi sivuilta löytyvät seuraavat materiaalit:

Ajanvarauksessa huomioitavaa maahanmuuttajalle aikaa varattaessa (pdf)

Ajanvarauksessa huomioitavaa turvapaikanhakijalle aikaa varattaessa (pdf)

Terveystarkastuksen muistilista (pdf)

Omakielinen tiedote kouluterveydenhuollosta (pdf)

PSHP:n ohje tuberkuloosista

THL:n lista korkean tuberkuloosiriskin maista sekä maakohtaisesti seulottavat sairaudet

Muita ohjeistuksia löydät

THL:n Menetelmäkäsikirjasta

Lääkäreiden perehdytyskansio 19.2 Maahantulotarkastus, Lasten ympärileikkauksista 22.5

